

# SOBOTA

Prvé štyri prikázania desatora ukazujú, že je dôležité nielen, **koho** uctieваме (1. prik.), ale aj **ako** pravého Boha uctieваме (2. - 4. prik.).

Pravému Bohu totiž môžeme slúžiť aj nesprávnym spôsobom – a potom naša služba nás k Bohu nepribližuje, ale naopak nás od neho vzdaluje (1 Moj 4:3-7; Mat 7:21-23; 15:8.9).

Všimnime si, ako sa to vzťahuje na štvrté prikázanie a ako sa to premieta do svätenia **soboty**. Adventisti siedmeho dňa sú vo svete pravdepodobne najviac známi práve tým, že siedmemu dňu týždňa – **sobote** – prikladajú zvláštny význam. Nie sú jedinými kresťanmi a dokonca ani nie prvými, ktorí tak začali robiť, ale rozhodne Cirkev adventistov s. d. je najväčšou kresťanskou cirkvou, ktorá zachováva sobotu ako siedmy deň týždňa. Pozrime sa aký význam má teda zachovávanie soboty pre človeka.

## 1Moj 4:3-7

3 A stalo sa po čase, že Kain doniesol Hospodinovi obetný dar z plodu zeme: 4 A doniesol aj Ábel z prvorođených svojho stáda a z ich tuku. A Hospodin pohliadol milostivo na Ábela a na jeho obetný dar. 5 Ale na Kaina ani na jeho obetný dar nepohliadol, a preto sa Kain veľmi rozpálil hnevom, tak, že opadla jeho tvár. 6 A Hospodin riekol Kainovi: Prečo si sa rozpálil hnevom, a prečo opadla tvoja tvár? 7 Či, keď budeš dobre robiť, nebude povznesená a veselá? A keď nebudeš dobre robiť, hriech leží pri dverách, a jeho túžba sa nesie po tebe. Ale ty budeš panovať nad ním!

## Matúš 7:21 - 23

21 Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane! vojde do nebeského kráľovstva, ale ten, kto činí vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach. 22 Mnohí mi povedia tamtoho dňa: Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene a v tvojom mene démonov vyhánali a v tvojom mene mnoho divov nečinili? 23 A vtedy im vyznám: Nikdy som vás neznal. Odídite odo mňa, páchatelia nepravosti!

## Matúš 15:8 - 9

8 Tento ľud sa mi blíži svojimi ústami a rami ma ctí, ale ich srdce je ďaleko odo mňa. 9 Lež nadarmo ma ctia učiac učenia, ktoré sú nariadeniami ľudí.

## I. Sobota je zavŕšením stvoriteľskej činnosti

### **Genesis 2:1- 3**

1 A dokonané boli nebesia / *v hebrejskej pôvodine je nebo, obloha zeme, i hviezdny svet vždy v množnom čísle: nebesia / i zem i všetko ich vojsko.* 2 A Boh dokonal siedmeho dňa svoje dielo, ktoré činil, a odpočíval siedmeho dňa od všetkého svojho diela, ktoré učinil. 3 A Boh **požehnal siedmy deň** a **posvätil** ho, **lebo** v ňom si odpočinul od všetkého svojho diela, ktoré stvoril Boh činiac.

Skôr, ako hriech vstúpil do rajskej záhrady, ľudia zachovávali siedmy deň. Pretože človek bol stvorený až v šiesty deň, sobota bola jeho prvým celým dňom.

Je zrejmé, že Adam s Evou nepotrebovali prvú sobotu preto, že boli vyčerpaní a unavení od práce. Oni odpočívali, pretože odpočíval Boh. Z toho vyplýva, že zachovávanie soboty pre nich znamenalo **spoločenstvo s Bohom** a radosť z Božieho stvorenia.

Ako pamätník stvorenia ukazuje dôvod, prečo máme Boha uctievať: On je Stvoriteľ a my sme jeho stvorení. „**Sobota** je teda priamo základom bohoslužby, pretože nás o tejto pravde učí tým najpôsobivejším spôsobom ako žiadne iné ustanovenie.

Sobota je zvláštnym Božím darom.

## Sobota pri stvorení

**Sobota** bola ustanovená **troma** zreteľnými Božími činmi:

**1. Boh v sobotu odpočinul.** Siedmeho dňa Boh „oddýchol a vydýchol si“ (Ex 31:17), napriek tomu neodpočíval preto, že by to potreboval (Iz 40:28). Sloveso „odpočinul“ (hebr. **šabat**) doslova znamená „**prestáť**“ v pracovnej činnosti (pozri Gn 8:22). „Boží odpočinok nebol výsledkom vyčerpania alebo únavy, ale bol ukončením predchádzajúcej práce.“

Boh odpočinul, pretože očakával, že aj ľudia budú odpočívať; dal ľuďom príklad, ktorý mali nasledovať (Ex 20:11).

Ak Boh dokončil stvorenie šiesteho dňa (Gn 2:1), čo je v Biblii myslené tým, že Boh dokončil svoje dielo dňa siedmeho (Gn 2:2)? Boh dokončil stvorenie neba a zeme v šiestich dňoch, ale chcel ešte ustanoviť **sobotu**. Ustanovil ju práve tým, že v **sobotu** odpočinul. **Sobota** bola vrcholným zakončením jeho diela.

**2. Boh Sobotu požehnal.** Boh **Sobotu** nielen urobil, on ju tiež požehnal. „Práve požehnanie siedmeho dňa naznačuje, že bola vyhlásená za zvláštny predmet Božej priazne – za deň, ktorý Božiemu stvoreniu prinesie požehnanie.“

**3. Boh Sobotu posvätil.** „Posvätiť“ znamená, urobiť niečo posvätným alebo svätým, alebo to oddeliť ako sväté či určené na svätý účel; zasvätiť to. Je možné posvätiť ľud, určité miesto (ako svätyne, chrám, alebo modlitebňa) alebo čas (posvätné dni). To, že Boh posvätil siedmy deň znamená, že tento deň je svätý, že ho Boh oddelil na vznešený účel – na obohatenie vzťahu človeka s Bohom.

Boh požehnal a posvätil siedmy deň, pretože v tento deň odpočinul od všetkého svojho diela. Boh ho požehnal a posvätil pre ľudstvo, nie pre seba samého. Sobote dáva požehnanie a posvätenie Božiu prítomnosť.

### Exodus 31:17

Je to znamením medzi mnou a medzi synmi Izraelovými na veky; lebo šesť dní činil Hospodín nebesia a zem a siedmeho dňa prestal a oddýchol si.

### Izaiáš 40:28

Či nevieš? Ak si nepočul: Večný Boh Hospodín, ktorý stvoril konce zeme, neustáva ani nezomdlieva; nikto nevystihne jeho rozumu!

### Genesis 8:22

Odteraz, dokiaľ bude trvať zem, po všetky jej dni, sejba a žatva, studeno a teplo, leto a zima, deň a noc neprestanú.

### Exodus 20:11

Lebo šesť dní činil Hospodín nebesia a zem, more a všetko, čo je v nich, a odpočinul siedmeho dňa. Preto požehnal Hospodín deň soboty a posvätil ho.

### Aplikácia:

- Boh ustanovil **Sobotu** ako deň odpočinku už v Raji, teda pred desatorom
- **Sobota** sa stáva zvláštnym dňom – darom, ktorý Stvoriteľ oddelil – posvätil a požehnal
- **platí** teda **pre každého** človeka nielen pre židov
- zachovávaním **Soboty** človek uznáva kto je jeho Stvoriteľom a **Sobota** sa tak stáva pamätníkom stvorenia (nezachovávaním človek vyznáva, že Boh nie je jeho Stvoriteľom a tiež vyznáva, že nechce dodržiavať Božie nariadenia a prikázania,

ktoré sú pre neho despoticke a tyranské a tak sa človek sám dostáva do vzbury proti Bohu – Stvoriteľovi a pričleňuje sa k nepriateľovi spasenia – satanovi)

- **Sobota** je byť v spoločenstve s Bohom a so svojimi blíznymi
- po vstupe hriechu na našu zem je aj dňom odpočinku pre človeka
- sedemdňový cyklus

## I. Sobota v SZ dobe

### Sobota počas putovania púšťou

Udalosti, ktoré nasledovali po odchode Izraela z Egypta, ukazujú, že Izraelčania do značnej miery stratili sobotu zo zretela. Tvrdé podmienky otroctva robili zachovávanie soboty veľmi náročným, ak nie nemožným. Čoskoro potom, čo dosiahli slobodu, im Boh prostredníctvom zázrakov padania many a vyhlásením DESATORA dôrazne pripomenul ich povinnosť zachovávať siedmy deň – **Sobotu**.

**1. Sobota a mana.** Mesiac predtým, než Boh zo Sínaja vyhlásil ZÁKON - DESATORO, zaslúbil ľudu ochranu pred chorobami, a to za predpokladu, že budú dôsledne „počúvať jeho prikázania a dbať na všetky jeho nariadenia“ (**Ex 15:26; Gn 26:5**). Čoskoro po tomto sľube im Boh tiež pripomenul posvätnosť **Soboty**. Boh ich prostredníctvom zázraku many konkrétnym spôsobom učil, akú dôležitosť pripisuje ich odpočinku v siedmy deň.

Boh dal Izraelitom na každý deň toľko many, koľko v ten deň potrebovali. Nemali nič uschovávať do ďalšieho dňa. Ak by ju schovali, pokazila by sa (**Ex 16:4.16-20**). Šiesteho dňa mali nazbierať dvakrát viac než obvykle, aby mali dostatok many ako pre tento deň, tak aj na sobotu. Boh ich tak poučil, že šiesty deň je dňom prípravy, a tiež im objasnil, ako treba Sobotu zachovávať. Boh povedal: „Zajtra je slávnosť odpočinutia, Pánov svätý deň odpočinku. Čo treba napiecť, napečte, a čo treba uvariť, uvarte. A všetko, čo prebýva, uložte a opatrujte do rána.“ (**Ex 16:23**) Iba zo šiesteho na siedmy deň mohla byť mana uschovaná bez toho, aby sa pokazila (**Ex 16:24**). Slovami, ktoré sú podobné štvrtému prikázaniu, Mojžiš povedal: „Šesť dní budete zbierať, ale siedmy deň je Sobota. V ten deň nebude nič padať.“ (**Ex 16:26**)

Po štyridsať rokov, po viac ako 2000 **sobotách**, ktoré Izraeliti prežili na púšti, im zázrak padania many pripomínal cyklus šiestich dní práce a siedmeho dňa odpočinku /Sobota/.

**Exodus 15:26** A riekol: Ak budeš naozaj poslúchať hlas Hospodina, svojho Boha, a budeš robiť to, čo je spravodlivé v jeho očiach, a priložíš ucho k jeho prikázaniam a budeš ostríhať všetky jeho ustanovenia, niktovej z nemocí, ktoré som doložil na Egypt,

**Genesis 26:5** pretože Abrahám poslúchol na môj hlas a zachoval moje nariadenie, moje prikázania, moje ustanovenia a moje zákony.

**Exodus 16: 4-5** **4** Vtedy riekol Hospodin Mojžišovi: "Hľa, učiním to, aby vám pršal chlieb z neba, a ľud vyjde a vše nazberá toľko, koľko mu kedy bude treba na deň, aby som ho skúsil, či bude chodiť v mojom zákone a či nie. **5** A bude v šiesty deň, že si pripravia to, čo donesú, a bude toho dvakrát toľko ako toho, čo inokedy zberajú deň ako deň."

**Exodus 16: 20-30** **20** Avšak neposlúchli Mojžiša, lež niektorí ponechali z toho niečo až do rána, ale sčervivelo a zosmradilo sa. Preto sa nahneval na nich Mojžiš. **21** Tak to potom zberali každého rána, každý toľko, koľko kto zjedol. Ale keď hrialo slnce,

topilo sa to. **22** A v šiesty deň nazberali chleba dvojnásobne, dva omery na jedného. Potom prišli všetky kniežatá obce a oznámili to Mojžišovi. **23** A on im povedal: To je to, čo hovoril Hospodin: Sobotný odpočinok, svätá sobota bude zajtra Hospodinovi. To, čo máte piecť, pečte, a čo máte variť, varte, a všetko, čo zbudne, ponechajte si opatrac na ráno. **24** A tak to ponechali do rána, ako prikázal Mojžiš, a nezosmradilo sa, ani v tom nebolo červa. **25** A Mojžiš povedal: Jedzte to dnes, lebo dnes je sobota Hospodinovi: Dnes by ste toho nenašli na poli. **26** Po šesť dní to budete zberať, ale siedmeho dňa je sobota, nebude v nej manny. **27** A stalo sa siedmeho dňa, že vyšli niektorí z ľudu zberať, ale nenašli. **28** A Hospodin riekol Mojžišovi: Dokedy sa budete vzpečovať ostríhať moje prikázania a moje zákony? **29** Vidzte, že Hospodin vám dal sobotu; preto vám dáva v šiesty deň chleba na dva dni. Sedte každý tam, kde ktorý ste. Nech nikto nevychádza v siedmy deň zo svojho miesta. **30** A tak odpočíval ľud siedmeho dňa.

### Aplikácia:

- pri putovaní púšťou Boh pripomína, učí a napomína dodržiavanie **Soboty**
- neposlušnosť židov je obrazom neposlušnosti Božieho ľudu aj v našej dobe
- **Sobota** sa stala skúšobným kameňom pre človeka (**2 Moj 16**), *Hospodin povedal Mojžišovi: "Ja vám zošlem chlieb ako dážď z neba. Nech ľud vychádza a zbiera, čo denne spotrebujú. Tak ich **podrobím skúške**, či sa budú riadiť mojím zákonom, alebo nie."* (**v. 4**)
- Keď Boh dal Izraelcom mannu na púšti, nielenže ich nasýtil, a tak naplnil ich telesné potreby, ale pripomenul ("**pamätaj**" - **2 Moj 20,8**) im význam dňa odpočinku, ktorý v egyptskom otroctve stratili zo zretela. Každý týždeň po 40 rokoch Boh vykonával **TRI ZÁZRAKY** v súvislosti s mannou a **Sobotou** - **(1)** v piatok padalo dvojnásobné množstvo manny, **(2)** v **Sobotu** manna nepadala, **(3)** manna, ktorú si Izraelci odložili z piatku na **Sobotu**, sa nepokazila, zatiaľ čo v ktorýkoľvek iný deň odložená manna im sčervivela a zosmradla. Takto Boh vštepoval ľuďom závažnosť, svätosť a význam tohto prikázania.

## Sobota a Z Á K O N – D E S A T O R O

Človek mal zachovávať sobotu od stvorenia, po páde do hriechu a tiež pri putovaní púšťou a až potom Boh odovzdal Mojžišovi na vrchu Sinaj desatoro.

Boh vložil sobotné prikázania do stredu Desatora, kde je napísané:

**Exodus 20:8- 11** *Pamätaj na deň **Soboty**, aby si ho svätil. 9 Šesť dní budeš pracovať a robiť akékoľvek svoje dielo. 10 Ale siedmy deň je sobota Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš robiť nijakého diela ani ty ani tvoj syn ani tvoja dcéra, tvoj sluha ani tvoja dievka ani tvoje hovädo ani tvoj pohostín, ktorý je v tvojich bránach. 11 Lebo šesť dní činil Hospodin nebesia a zem, more a všetko, čo je v nich, a odpočinul siedmeho dňa. Preto požehnal Hospodin deň **soboty** a posvätil ho.*

Všetky prikázania DESATORA sú dôležité a žiadne z nich sa nesmú zanedbávať (**Jak 2:10**), a napriek tomu Boh prikázanie o **Sobote** odlíšil od všetkých ostatných. Prikázal „**pamätaj**“, aby ľudstvo varoval pred nebezpečenstvom, že zabudne na jej význam.

Slová, ktorými toto prikázanie začína – „Pamätaj na deň **Soboty**, že má byť svätý“ – ukazujú, že **sobota** nebola ustanovená až na Sínaji. Tieto slová naznačujú, že vznikli už skôr – vlastne pri stvorení, ako ukazuje zostávajúca časť tohto prikázania. Božím zámerom

je, aby sme sobotu zachovávali ako **pamätník stvorenia**. **Sobota** vymedzuje čas na odpočinok a bohoslužbu, a tým nás vedie k premýšľaniu o Bohu a jeho diele.

Ako pamätník stvorenia je **sobota** ochranou proti modloslužbe. Boh nám pripomína, že stvoril nebo a zem. To ho odlišuje od všetkých falošných bohov. **Zachovávanie soboty sa teda stáva znamením našej vernosti pravému Bohu – znamením toho, že uznávame jeho zvrchovanosť ako Stvoriteľa a Kráľa.**

Prikázania o **sobote** plnia úlohu pečate Božieho zákona. Všeobecne možno povedať, že pečať v sebe zahŕňa tri prvky: meno, titul a právomoc vlastníka pečate. Úradné pečate sa používajú na potvrdenie veľmi dôležitých dokumentov. Dokument preberá autoritu úradníka, ktorý ho opatril pečaťou. Pečať naznačuje, že úradník tento dokument schválil a že za ním stojí všetka moc jeho úradu.

Medzi desiatimi prikázaniai práve prikázanie o **sobote** obsahuje dôležité prvky pečate. Je jediné z desiatich, ktoré označuje pravého Boha menom „*Hospodin, tvoj Boh*“ udáva aj jeho titul: *Ten, ktorý urobil – Stvoriteľ*; uvádza aj územie vlády: „nebo a zem“ (Ex 20,10.11). Pretože iba štvrté prikázanie ukazuje, na základe akej autority bolo DESATORO vydané, „**obsahuje Božiu pečať**“ ako dôkaz svojej pravosti a záväznosti.

Boh urobil **sobotu** ako „**pripomienku** alebo znamenie svojej moci a autority vo svete ešte nepoškvrnenom hriechom a vzburou. Mala byť trvalo platným ustanovením pre človeka daným výzvou: *“Pamätaj na deň **SOBOTY**, že ti má byť svätý.” (Ex 20:8)*“

Toto prikázanie rozdeľuje týždeň na dve časti. Boh dal ľudstvu šesť dní, v ktorých mal človek „pracovať a robiť všetku svoju prácu“, ale siedmeho dňa človek nemal „robiť žiadnu prácu“ (Ex 20:9.10). **9 Šesť dní budeš pracovať a robiť akékoľvek svoje dielo. 10 Ale siedmy deň je sobota Hospodina, tvojho Boha.** Jedinečnosť siedmeho dňa ako Božieho odpočinku je zrejmá z úvodných slov prikázaní: *“Pamätaj na deň **SOBOTY**, že ti má byť svätý.”*

**JAKUB 2:10** LEBO TEN, KTO BY ZACHOVAL CELÝ ZÁKON A KLESOL BY V JEDNOM PRIKÁZANÍ, PREVINIL SA PROTI VŠETkým.

Keď Mojžiš opakuje židom desatoro v Piatej knihe Mojžišovej, tak spája Hospodin **sobotu** s Jeho vyslobodením Izraelčanov z otroctva v Egypte. **Deuteronomium 5:15** *A budeš pamätať na to, že si bol sluhom v Egyptskej zemi, a že ťa vyviedol odtiaľ Hospodin, tvoj Boh, silnou rukou a vystretým ramenom, preto ti prikázal Hospodin, tvoj Boh, aby si svätzil sobotný deň.* Tak sa **sobota** stáva znamením vykúpenia.

Znesväcovaním **soboty** prichádza Boží ľud o Božiu ochranu a **požehnanie** **Ezechiel 20:21** *Ale aj synovia sa spurne stavali proti mne; v mojich ustanoveniach nechodili ani neostríhali mojich súdov, aby ich boli činili, ktoré, keby ich činil človek, žil by nimi; moje soboty znesvätili. Preto som povedal, že vylejem na nich svoju prchivosť, že vykonám na nich svoj hnev na púšti.*

## Aplikácia:

- pretože Izraelci nedodržovali Božie nariadenia a prikázania, znížil sa Boh k nim a ustanovil s nimi zmluvu s podmienkami – desaterom, kde uviedol vo štvrtom prikázaní i svätení **Soboty**
- štvrté prikázanie o **Sobote** poukazuje na to, že dodržiavaním **Soboty** vyznávame, že Boh je naším Stvoriteľom a Vykupiteľom
- desaterom sa stáva **Sobota** tiež Božím znamením a je potvrdená Božou pečatou ako pečatou kráľa (meno, titul a kráľovstvo)
- **Sobota** sa stáva Božím znamením vykúpenia Božieho ľudu z otroctva
- vernosťou k **Sobote** je verný aj Boh a ochraňuje a žehná svojmu ľudu, nezachovávaním sa Boží ľud sám odlučuje od Boha, Jeho ochrany a požehnaní (podobne ako s desiatkami)

## Sobota je večnou zmluvou a znamením medzi Bohom a Jeho ľuďom

Boh uzavrel s Izraelcami zmluvu. Rovnako ako bol Boží zákon stredom zmluvy (**Ex 34,27**), tak aj **Sobota**, ktorá sa nachádza v samom strede tohto zákona, má v tejto zmluve významné miesto. Boh vyhlásil, že **Sobota** je „znamením“ medzi ním a jeho ľuďom, „aby vedeli, že ja Hospodin ich posväcujem“ (**Ez 20:12**; porov. **Ez 20,20**; **Ex 31:17**). Preto je zachovávanie **Soboty** „večnou zmluvou“ (**Ex 31:16**). „Práve tak, ako je zmluva založená na Božej láske k jeho ľudu (**Dt 7:7.8**), je aj sobota ako znamenie tejto zmluvy prejavom Božej lásky.“

**Ezechiel 20:12-17** *12 Dal som im aj svoje soboty, aby boli znamením medzi mnou a medzi nimi, aby vedeli, že ja som **Hospodin, ktorý ich posväcujem**.*<sup>13</sup> *Ale dom Izraelov sa spurne stavali proti mne na púšti; v mojich ustanoveniach nechodili a zavrhlí moje súdy, ktoré, keby ich činil človek, žil by nimi, a veľmi znesvätili aj moje soboty. Preto som povedal, že vylejem na nich svoju prchivosť tam na púšti, aby som ich vyhladil.*<sup>14</sup> *Avšak učinil som pre svoje meno, aby nebolo zneuctené pred očami národov, pred ktorých očami som ich vyviedol.*<sup>15</sup> *Ale i ja som im prisahajúc pozdvihol svoju ruku na púšti, že ich nevovediem do zeme, ktorú som bol dal, tečúcu mliekom a medom, okrasu to všetkých zemí,*<sup>16</sup> *pretože zavrhlí moje súdy a v mojich ustanoveniach nechodili a znesvätili aj moje soboty, lebo ich srdce išlo za ich ukydanými bohmi.*<sup>17</sup> *Ale moje oko sa zľutovalo nad nimi, takže som ich neskazil a neučinil som im konca na púšti.*

**Ezechiel 20:19-21** *19 Ja som Hospodin, váš Boh; choďte v mojich ustanoveniach a ostríhajte moje súdy a čiňte ich*<sup>20</sup> *a svätte moje **soboty**, a budú **znamením** medzi mnou a medzi vami, aby ste vedeli, že ja som Hospodin, váš Boh.*<sup>21</sup> *Ale aj synovia sa spurne stavali proti mne; v mojich ustanoveniach nechodili ani neostríhali mojich súdov, aby ich boli činili, ktoré, keby ich činil človek, žil by nimi; moje soboty znesvätili. Preto som povedal, že vylejem na nich svoju prchivosť, že vykonám na nich svoj hnev na púšti.*



## Aplikácia:

- **Sobota** je **znamením** medzi Bohom Stvoriteľom, Vykupiteľom a Jeho – Božím ľudom (Ak nosím hákový kríž, týmto znamením dávam najavo, že som fašista a prívrženec Hitlera. Ak dodržiavam **sobotu**, je to znamením, že som kresťan a že mojím Stvoriteľ Vykupiteľom je Boh – Ježiš Kristus, ak svätím nedeľu ako siedmy deň, potom vyznávam, pokiaľ viem, že **Sobota** je siedmy deň, že mojím vládcom a vykupiteľom nie je Boh, ale niekto iný – satan – lebo nedeľa je znamením medzi ním a jeho ľudom. Nedeľa je pohanské uctievanie dňa slnka.)

## II. Sobota v Novom zákone

### Sobota a Kristus

Písmo odhaluje, že Kristus bol Stvoriteľom rovnako ako Jeho Otec (**1 Kor 8:6; Žid 1:1.2; Ján 1,3**). Bol to teda práve Kristus, kto oddelil siedmy deň ako deň odpočinku pre ľudstvo.

Kristus prepája **sobotu** so svojím vykupiteľským, a tiež stvoriteľským dielom. Ten, ktorý mohol o sebe povedať „JA SOM“ (**Ján 8:58; Ex 3:14**), začlenil **sobotu** do DESATORA ako pripomienku každodenného bohoslužobného stretnutia so Stvoriteľom. Pripojil však ešte iný dôvod na zachovávanie **soboty**: vykúpenie svojho ľudu (**Dt 5:14.15**). **V sobote sa tak spája prijatie Ježiša ako Stvoriteľa a Spasiteľa.**

Kristova dvojaká úloha Stvoriteľa a Vykupiteľa objasňuje, prečo vyhlasoval, že Syn človeka „je pánom aj nad sobotou“ (**Mk 2:28**). S takou autoritou, ak by chcel, mohol sobotu odstrániť, ale on to neurobil. Naopak, platnosť soboty vzťahoval na všetkých ľudí – „**sobota je urobená pre človeka**“ (**verš 27**).

Kristus bol po celý čas svojej pozemskej služby príkladom vernosti v zachovávaní **soboty**. Bolo jeho zvykom, zúčastňovať sa bohoslužby v **sobotu** (**Luk 4:16**). Svojou účasťou na **sobotných** bohoslužbách ukazuje, že **sobotu** uznával ako deň bohoslužby.

Kristus natoľko dbal na posvätnosť **soboty**, že keď hovoril o dobe prenasledovania, ktorá nastane po jeho nanebovstúpení, radil svojim učeníkom: „*Modlite sa, aby ste sa nemuseli dať na útek v zime alebo v sobotu.*“ (**Mt 24:20**) To jasne ukazuje, že aj vtedy boli kresťania viazaní dôsledným dodržiavaním **soboty** (obliehanie Jeruzalema Rimanmi roku 70r. po Kr.).

Kristovým prvým veľkým činom po dokončení stvoriteľského diela bolo, že siedmeho dňa odpočinul. Odpočinok označoval dokončenie a dokonanie diela. Podobne to urobil na konci svojej pozemskej služby, keď zavíril svoj druhý veľký čin v dejinách. V piatok popoludní, šiesteho dňa týždňa, Kristus dokončil na zemi svoje vykupiteľské poslanie. Jeho posledné slová zneli: „Dokonané je.“ (**Ján 19:30**) Písmo zdôrazňuje, že keď zomrel, „bol deň pripravovania, a **sobota** sa začínala“ (**Luk 23:54**). Po svojej smrti odpočinul v hrobe, a tak symbolicky potvrdil, že dokončil vykúpenie ľudstva.

**Sobota** tak podáva svedectvo o Kristovom diele stvorenia a vykúpenia. Tým, že ju jeho nasledovníci zachovávajú, môžu sa spolu s Kristom radovať z toho, čo vykonal pre ľudstvo.

**1 Korinským 8:6** ale my máme jedného Boha, Otca, z ktorého všetko, a my cieľom neho, a jeden Pán Ježiš Kristus, skrze ktorého všetko, aj my skrze neho.

**Židom 1:1-2** 1 Kým za dávna mnoho ráz a mnohým spôsobom hovorieval Boh otcom v prorokoch, za týchto posledných dní nám hovoril v Synovi, **2** ktorého ustanovil za dediča všetkého, skrze ktorého učinil aj veky,

**Ján 8:58** Ježiš im povedal: Amen, amen vám hovorím, že prv než bol Abrahám, som ja.

**Exodus 3:14** A Boh riekol Mojžišovi: SOM, KTORÝ SOM. A ďalej riekol: Takto povieš synom Izraelovým: SOM ma poslal k vám.

**Deuteronomium 5:14-15** 14 Ale siedmy deň je sobotou Hospodinovi, tvojmu Bohu; nebudeš robiť nijakej práce, ani ty, ani tvoj syn ani tvoja dcéra ani tvoj sluha ani tvoja dievka ani tvoj vól ani tvoj osol ani niktoré tvoje hovädo ani tvoj pohostín, ktorý je v tvojich bránach, aby si odpočinul tvoj sluha i tvoja dievka ako ty. **15** A budeš pamätať na to, že si bol sluhom v Egyptskej zemi, a že ňa vyviedol odtiaľ Hospodin, tvoj Boh, silnou rukou a vystretým ramenom, preto ti prikázal Hospodin, tvoj Boh, aby si svätzil sobotný deň.

**Marek 2:27-28** 27A povedal im: Sobota je učená pre človeka a nie človek pre sobotu, **28** takže Syn človeka je pánom i soboty.

**Lukáš 4:16** A prišiel do Nazareta, kde bol odchovaný, a vošiel podľa svojej obyčaje, v sobotný deň do synagógy a vstal, aby prečítal.

**Matúš 24:20** Ale modlite sa, aby sa váš útek neprihodil v zime ani v sobotu.

**Ján 19:30** A keď vzal Ježiš ocoť, povedal: Dokonané je! A skloniac hlavu vydal ducha.

**Lukáš 23:54** A bol deň pripravovania (*piatok*), a nastávala sobota.

## Aplikácia:

- svätením **soboty** vyznáva človek, že je kresťanom a že jeho Stvoriteľom a Spasiteľom je Kristus
- Ježiš dodržiaval desatoro a tiež **sobotu** ako siedmy deň odpočinku
- **sobota** je urobená pre človeka
- v **sobotu** je nutné robiť dobré veci – uzdravovanie, návšteva zboru, chorých...

## Sobota a apoštoli

Učenici si sobotu veľmi vážili. To bolo zrejmé pri Kristovej smrti. Keď nastala **sobota**, prerušili ženy prípravy na pohreb a „v **sobotu** zachovali podľa prikázania sviatočný pokoj“. Mali plán pokračovať v tejto práci v nedeľu, „prvého dňa v týždni“ (**Luk 23:56; 24,1**).

Tak ako Kristus aj apoštoli zachovávali siedmy deň, **sobotu**. Pri svojich misijných cestách apoštol Pavol navštevoval v **sobotu** synagógy a kázal Krista (**Sk 13:14; 17:1.2; 18:4**). Dokonca aj pohania ho pozvali, aby im v **sobotu** kázal Božie slovo (**Sk 13:42.44**). V oblastiach, kde nebola synagóga, vyhľadal miesto, kde sa spravidla konala **sobotná** bohoslužba (**Sk 16:13**). Rovnako ako Kristova účasť na sobotných bohoslužbách ukazovala, že uznával siedmy deň ako zvlášť určený na bohoslužbu, tak tomu bolo aj u apoštola Pavla.

Toto Pavlovo verné zachovávanie **soboty** stojí v ostrom protiklade k jeho prístupu k výročným ceremoniálnym **sobotám**. Jasne vyhlásil, že kresťania nie sú povinní zachovávať tieto výročné dni odpočinku, pretože Kristus pribil ceremoniálne zákony na kríž. (Okrem týždenných sobôt (**Lv 23:3**) bolo v Izraelskom náboženskom kalendári tiež sedem sobot výročných, tj ceremoniálnych). Apoštol Pavol napísal: „Nikto teda nemá právo odsudzovať vás za to, čo jete alebo pijete, alebo kvôli sviatkom, kvôli novmesiacom alebo sobotám. To všetko je len tieň budúcich vecí, ale skutočnosť je Kristus.“ (**Kol 2:16.17**) Pretože „kontext [tohoto úryvku] sa týka obradných záležitostí, sú soboty, o ktorých sa tu



hovorí, ceremoniálnymi **sobotami** židovských výročných sviatkov, 'ktoré sú tieňom alebo predobrazom, ktorý sa mal naplniť v Kristovi.'<sup>13</sup>

Podobne aj v liste Galatským Pavol protestuje proti dodržiavaniu požiadaviek ceremoniálneho zákona. Namieta: „Dodržujete ustanovenia pre dni a mesiace, obdobia a roky! Bojím sa, aby úsilie, ktoré som vám venoval, nebolo nakoniec nadarmo.“ (**Gal 4:10.11**)

Mnohí ľudia majú dojem, že Ján hovoril o nedeli, keď vyhlásil, že bol „vo vytržení ducha v deň Pána“ (**Zj 1:10**). Avšak jediným dňom, o ktorom sa v Biblii hovorí ako o zvláštnom vlastníctve Pána, je **sobota**. Kristus vyhlásil: „Ale siedmy deň je deň odpočínutia Hospodina, tvojho Boha.“ (**Ex 20:10**) Neskôr ju nazýva „**môj svätý deň**“ (**Iz 58:13**). A Kristus sám seba nazýva „pánom aj soboty“ (**Mk 2:28**). Pretože v Písme jediný deň, ktorý Pán nazýva svojím vlastným dňom, je siedmy deň – **sobota**, je logické, že deň, o ktorom hovorí Ján, je tiež **sobota**. Neexistuje žiadny biblický text, ktorý by naznačoval, že Ján tento výraz vzťahuje na prvý deň týždňa, nedeľu.

**V Biblii sa nikde neobjavuje príkaz zachovávať nejaký iný deň týždňa ako sobotu.**

O žiadnom inom dni Biblia nehovorí, že je požehnaný a svätý. A ani Nový zákon nenaznačuje, že Boh **sobotu** zmenil na iný deň týždňa.

Skôr naopak, Biblia ukazuje, že **Božím zámerom je, aby jeho ľud zachovával sobotu aj vo večnosti**: „Ako nové nebesia a nové krajiny, ktoré urobím, budú stáť predo mnou, je výrok Hospodinov, tak nevyhnutne bude stáť vaše potomstvo a vaše meno. O každom novoluní, v každý deň odpočinku, príde sa skloniť všetko tvorstvo predo mnou, hovorí Hospodin.“ (**Iz 66:22.23**)

**Lukáš 23:56** A navrátiac sa nahotovili voňavých vecí i masť. Ale cez **sobotu** odpočívali podľa prikázania.

**Lukáš 24:1** No, potom v prvý deň týždňa hlboko za svitu prišli k hrobu nesúc voňavé veci, ktoré pripravili. A išli s nimi aj niektoré iné ženy.

**Lukáš 13:14** Vtedy predstavený synagógy, namrzený, že Ježiš uzdravoval v **sobotu**, odpovedal a vrazil zástupu: Šesť dní jesto, v ktorých sa má pracovať, teda v tých prichádzajte a uzdravujte sa, a nie v sobotný deň!

**Skutky 17:1-2** **1** A precestujúc Amfipolis a Apolloniou prišli do Tesaloniky, kde bola synagóga Židov. **2** A Pavel podľa svojej obvyčajne vošiel k nim. A po **tri soboty** hovoril s nimi z písem,

**Skutky 18:4** A hovoril v synagóge každú **sobotu** a presviedčal Židov i Grékov.

**Skutky 13:42** A keď vychádzali zo synagógy Židov, prosili pohania, žeby im nasledujúcu sobotu rozprávali tie isté slová.

**Skutky 43-44** **43** A keď sa rozišlo zhromaždenie, mnohí zo Židov a z nábožných prozelytov išli za Pavlom a Barnabášom, ktorí hovorili s nimi a mali ich na to, aby trvali v milosti Božej **44** A nasledujúcu sobotu sa zhromaždilo skoro celé mesto počuť slovo Božie.

**Skutky 16:13** A v sobotný deň sme vyšli za bránu mesta k rieke, kde obvyčajne bývala modlitba. A sadnúc si hovorili sme so ženami, ktoré sa boli zišli.

**Leviticus 23:3** Šesť dní sa bude robiť práca, ale siedmeho dňa je sobota odpočínutia, sväté zhromaždenie, nebudete robiť nijakej práce; je to sobota Hospodinova, a to vo všetkých vašich bydliskách.

**Kolosenským 2:16-17** **16** Teda nech vás nikto nesúdi pre pokrm alebo nápoj alebo pre nejaký sviatok alebo novmesiac alebo pre soboty, **17** čo všetko je tŕňou budúcich vecí, ale telo je Kristovo.

**Galatským 4:10-11** **10** Bedlivo pozorujete na dni, mesiace, časy a roky. **11** Bojím sa o vás, aby som nejakým spôsobom nebol nadarmo pracoval na vás.

**Zjavenie 1:10** Bol som v duchu v deň Pánov a počul som za sebou veľký hlas ako hlas trúby,

**Exodus 20:10** Ale siedmy deň je sobota Hospodina, tvojho Boha. Nebudeš robiť nijakého diela ani ty ani tvoj syn ani tvoja dcéra, tvoj sluha ani tvoja dievka ani tvoje hovädo ani tvoj pohostfín, ktorý je v tvojich bránach.

**Izaiáš 58:13** Ak odvrátiš svoju nohu od soboty, aby si nečinil toho, čo sa tebe ľúbi, v deň mojej svätosti; ale nazveš sobotu rozkošou, svätú Hospodinovu ctenou, a keď ju budeš ctíť tak, že nebudeš konať svoje cesty a prevádzať to, čo sa tebe ľúbi, ani hovoriť daromné slovo,

**Marek 2:28** takže Syn človeka je pánom i soboty.

**Izaiáš 66:22-23 22** Lebo ako tie nové nebesia a tá nová zem, ktoré ja učiním, budú stáť predo mnou, hovorí Hospodin, tak bude stáť vaše semeno a vaše meno. **23** A stane sa, že od mesiaca do mesiaca a od **soboty** do **soboty** bude prichádzať každé telo, aby sa klaňalo predo mnou, hovorí Hospodin.

## Aplikácia:

- apoštoli a prvoapoštolská cirkev dodržiavala **sobotu** ako siedmy deň, deň odpočinku a navštevovali synagógy a zbory...

## I. Zmena soboty na nedeľu

### Snaha o zmenu dňa bohoslužby

Pretože **sobota** zohráva významnú úlohu pri uctievaní Boha ako Stvoriteľa a Vykupiteľa, nemalo by nás prekvapovať, že satan povedie totálnu vojnu, aby zničil toto posvätné ustanovenie.

Biblia nikde neschvaľuje zmenu dňa bohoslužby, ktorý Boh ustanovil v Edene a potvrdil na Sínaji. Uznávajú to aj mnohí kresťania, ktorí zachovávajú nedeľu. Katolícky kardinál James Gibbons kedysi napísal: „**Môžete čítať Bibliu od Genesa až po Zjavenie a nenájdete jediný riadok, ktorý by schvaľoval svätenie nedele. Písmo kladie dôraz na zachovávanie soboty.**“

AT Lincoln, protestantský teológ, uznáva: „**Nedá sa dokazovať, že samotný Nový zákon poskytuje dôvod na presvedčenie, že od vzkriesenia Boh ustanovil zachovávanie prvého dňa ako dňa odpočinku.**“ A dodáva: „**Pre každého, kto považuje celé Desatoro za záväzný mravný zákon, je jediným dôsledným konaním, stať sa svätiteľom siedmeho dňa – soboty.**“

Ak neexistuje žiadny biblický dôkaz, že Kristus alebo jeho učeníci zmenili deň bohoslužby, ako teda došlo k tomu, že namiesto **soboty** mnoho kresťanov prijalo nedeľu?

Vzostup svätenia nedele. K zmene zo **soboty** na nedeľu ako dňa bohoslužby došlo postupne. Neexistuje žiadny dôkaz o tom, že by kresťania pred koncom druhého storočia mali každý týždeň bohoslužbu v nedeľu. Dôkazy však naznačujú, že asi v polovici tohto storočia niektorí kresťania dobrovoľne zachovávali nedeľu ako deň bohoslužby, nie však ako deň odpočinku.

Zbor v Ríme, tvorený prevažne kresťanmi z pohanov (**Rim 11:13**), stál na čele úsilia, ktoré viedlo k zachovávaniu nedele. V Ríme, hlavnom meste ríše, sa objavili výrazné protizidovské nálady, ktoré postupom času ešte silneli. Kresťania v tomto meste reagovali na tieto nálady aj tým, že sa pokúsili od Židov odlíšiť. Upustili od zvyklostí, ktoré mali so Židmi spoločné; tak opustili zachovávanie **soboty** a postupne sa blížili k výlučnému zachovávaniu nedele.

Od 2. do 5. storočia, kedy vzrastal vplyv nedele, zachovávali kresťania ďalej siedmy deň, **sobotu**, takmer po celej rímskej ríši. Dejepisec Sokrates v 5. storočí napísal: „Takmer všetky zbory na svete oslavujú každý týždeň sväté mystériá v **sobotu**. Napriek tomu kresťania v Alexandrii a v Ríme na základe nejakej starej tradície to prestali robiť.“ V 4. a 5. storočí sa mnoho kresťanov schádzalo k bohoslužbe v **sobotu** aj v nedeľu. Sozomen, iný historik tej doby, napísal: „Ľudia z Konštantínopolu a takmer všade inde sa zhromažďujú v **sobotu** a tiež v prvý deň týždňa; tento zvyk nie je dodržiavaný v Ríme ani v Alexandrii.“ Tieto citáty dokazujú vedúcu úlohu Ríma v znevažovaní zachovávaní **soboty**.

Prečo sa ľudia, ktorí sa odvrátili od zachovávaní **soboty**, rozhodli pre nedeľu, a nie pre nejaký iný deň týždňa? Hlavným dôvodom bolo, že v nedeľu bol vzkriesený Kristus; vlastne sa tvrdilo, že Kristus schválil bohoslužbu v tento deň. „Aj keď sa to môže zdať zvláštne, ani jeden pisateľ z 2. alebo 3. storočia necitoval jediný biblický verš ako dôvod na zachovávanie nedele namiesto **soboty**. Ani Barnabáš ani Ignatius ani Justin ani Ireneus ani Tertullián ani Klement Rímsky ani Klement Alexandrijský ani Origenes ani Cyprián ani Viktorinus ani žiadny iný autor, ktorý žil krátko po tom, čo žil Ježiš, nepoznal žiadny takýto príkaz Ježiša Krista alebo niektorej časti Biblie.“

Uctievanie Slnka medzi pohanskými Rimanmi, ktoré nedeli dávalo popularitu a vplyv, nepochybne prispelo k vzrastajúcemu prijímaniu nedele ako dňa bohoslužby. Uctievanie Slnka hralo dôležitú úlohu v celom starovekom svete. Bolo „jednou z najstarších zložiek rímskeho náboženstva“. V dôsledku východných slnečných kultov „od začiatku 2. stor. po Kr. sa kult **Sol Invictus** [nepremožiteľného Slnka – pozn. prekl.] stal najvplyvnejším v Ríme a v ostatných častiach ríše“.

Prostredníctvom novo obrátených veriacich toto populárne náboženstvo ovplyvňovalo ranú kresťanskú cirkev. „Kresťania obrátení z pohanstva, boli stále priťahovaní k uctievaniu Slnka. O tom svedčí nielen časté odsudzovanie tejto praxe [cirkevnými] otcami, ale aj odozva uctievania Slnka v kresťanskej liturgii.“

V 4. storočí došlo k zavedeniu nedeľných zákonov. Najprv boli vydané nedeľné zákony, ktoré mali občiansku povahu, a potom sa objavili nedeľné zákony náboženskej povahy. Cisár Konštantín vydal prvý občiansky nedeľný zákon **7. marca r. 321** po Kr. S ohľadom na popularitu nedele medzi pohanmi, ktorí uctievali Slnko a na vážnosť, ktorej sa tešila medzi mnohými kresťanmi, Konštantín dúfal, že vyhlásením nedele za deň voľna si bude môcť zaistiť podporu oboch strán pre svoju vládu.

Konštantínov nedeľný zákon odrážal jeho minulosť ako uctievača Slnka. Znel takto: „V ctihodný deň Slnka (**venerabili die Solis**) nech všetci úradníci a ľudia bývajúci v mestách odpočívajú a nech sú všetky dielne zatvorené. Na vidieku však ľudia, ktorí pracujú v poľnohospodárstve, môžu slobodne a v súlade so zákonom pokračovať vo svojej práci.“

O niekoľko desaťročí neskôr cirkev nasledovala jeho príklad. Koncil v Laodikeji (asi r. 364 po Kr.), ktorý nebol všeobecným, ale len miestnym koncilom, vydal prvý cirkevný nedeľný zákon. V 29. kánone cirkev určila, že kresťania majú ctieť nedeľu, a „ak je to možné, v tento

deň nepracovať“, a zároveň odsúdila zvyk odpočívať v **sobotu** a nariadila, že kresťania nemajú „byť v **sobotu** (grécky sabbaton) nečinní, ale majú v tento deň pracovať“.

V roku 538, ktorý je označovaný za počiatok proroctva o 1260 rokoch (kapitola 12 tejto knihy), vydal 3. rímskokatolícky koncil v Orleanse zákon, ktorý bol ešte prísnejší ako Konštantínov. 28. kánon tohto koncilu hovorí, že v nedeľu by dokonca aj „poľnohospodárska práca mala byť odložená stranou, aby ľuďom nebránila v návšteve chrámu“.

Predpovedaná zmena. Biblia prezrádza, že zachovávanie nedele ako kresťanskej inštitúcie má svoj pôvod v „tajomstve neprávosti“ (**2 Tes 2:7**), ktoré už pôsobilo v dňoch apoštola Pavla (kapitola 12 tejto knihy). Boh zjavuje v proroctve z Daniela 7. kap., že o tejto zmene dňa bohoslužby vopred vie.

Videnie proroka Daniela opisuje útok na Boží ľud a jeho zákon. Útočiaca mocnosť, predstavovaná malým rohom (a šelmou zo **Zj 13:1-10**), prináša do kresťanskej cirkvi veľké odpadnutie (pozri kapitolu 12 tejto knihy). Malý roh vyrastá zo štvrtej šelmy a po páde Ríma sa stáva hlavnou mocnosťou, ktorá prenasleduje verných (pozri **Zj 18**) a pokúša sa tiež „zmeniť doby a zákon“ (**Dan 7:25**). Táto odpadnutá mocnosť je veľmi úspešná pri zvädzaní väčšiny sveta, ale na konci bude proti nej vynesený rozsudok (**Dan 7:11.22.26**). Počas záverečného prenasledovania Boh zasiahne v prospech svojho ľudu a vyslobodí ho (**Dan 12:1-3**).

Tento prorocký opis spĺňa iba jediná mocnosť vo vnútri kresťanstva. Je iba jediná náboženská organizácia, ktorá tvrdí, že vlastní výsadné právo meniť Božie zákony. Všimnime si, čo v priebehu dejín predstaviteľia rímskokatolíckej cirkvi tvrdili:

Okolo roku 1400 po Kr. Petrus de Ancharano vyhlasoval, že „pápež môže meniť Boží zákon, pretože jeho moc nie je mocou ľudskou, ale Božou, a koná na zemi na mieste Božom s plnou mocou zväzovať a rozväzovať svoje ovce“.

Vplyv tohto udivujúceho tvrdenia sa prejavil počas reformácie. Martin Luther hovoril, že vodítkom v jeho živote je Písmo sväté, a nie tradícia cirkvi. Jeho heslom bolo sola Scriptura – „Bible a iba Biblia“. Ján Eck, jeden z najprednejších obrancov rímskokatolíckej cirkvi, napadol Luthera v tomto bode, keď tvrdil, že autorita cirkvi stojí vyššie ako autorita Biblie. Oponoval Lutherovi v otázke zachovávanía nedele namiesto biblickej soboty. Eck povedal: „Písmo učí: "Pomni na deň **sobotný**, aby si ho svätil, šesť dní budeš pracovať a robiť všetky svoje dielo. Ale dňa siedmeho odpočinutia je Hospodina Boha tvojho," atď. Napriek tomu cirkev zmenila **sobotu** na nedeľu na základe vlastnej autority, na čo ty [**Luther**] nemáš žiadny text Písma.“

Na tridentskom koncile (1545-1563), ktorý zvolal pápež preto, aby čelil protestantizmu, znovu upozornil na tento problém Gaspere de Fosso, arcibiskup z Reggia. Povedal: „Autoritu cirkvi najjasnejšie ilustruje Písmo, pretože zatiaľ čo na jednej strane [cirkev] Písmo odporúča, vyhlasuje, že je božského pôvodu a predkladá ho na čítanie..., na druhej strane nariadenie zákona obsiahnuté v Písme, ktoré učil Pán, prestala platiť na základe rovnakej moci rovnakej autority [cirkvi]. **Sobota**, najslávnejší deň v zákone, bola zmenená na deň Pána... Toto aj iné podobné učenie neprestalo platiť na základe moci Kristovho

učenia (pretože on povedal, že prišiel zákon naplniť, nie ho zrušiť), ale bolo zmenené autoritou cirkvi.“

Zastáva stále cirkev toto stanovisko? **Katolícky katechizmus z roku 1977 obsahuje nasledujúce otázky a odpovede:**

„Otázka: Ktorý deň je dňom odpočinku?“

Odpoveď: Dňom odpočinku je sobota.

Otázka: Prečo zachováваме nedel' u namiesto soboty?“

Odpoveď: Nedel' u namiesto soboty zachováваме preto, že katolícka cirkev preniesla sviatok zo soboty na nedel' u.“

Rímskokatolícky učenec John A. O'Brien došiel vo svojom bestselleri Viera miliónov k závažnému záveru:

„Hoci v Biblii je výslovne uvedená **sobota**, nie nedel' a, nie je zvláštne, že nekatolíci, ktorí vyhlasujú, že svoju vieru odvodzujú priamo z Biblie, a nie z cirkvi, zachováujú nedel' u namiesto soboty? Áno, je to samozrejme nedôsledné.“ Podľa neho zvyk zachovávať nedel' u „spočíva na autorite katolíckej cirkvi, nie na výslovnom texte Biblie. Toto zachovávanie zostáva pamiatkou na Matku Cirkev, od ktorej sa nekatolícke sekty odtrhli – ako chlapec, ktorý uteká z domova, ale napriek tomu si vo svojom vrecku stále nesie obrázok svojej matky alebo prameň ich vlasov.“

Nároky na takéto práva naplňajú proroctvo a pomáhajú rozpoznať moc malého rohu.

**Obnova soboty.** V knihe **Izaiáš 56.** a **58. kap.** volá Boh Izraela k reforme soboty. Boh tým, že zjavuje nádheru budúceho zhromaždenia pohanov v jeho stáde (**Iz 56:8**), spája úspech poslania záchrany so svätením soboty (**Iz 56:1.2.6.7**).

Boh dôkladne opisuje konkrétne dielo jeho ľudu. Hoci je ich poslanie celosvetové, je obzvlášť zamerané na skupinu ľudí, ktorí hovoria, že sú veriaci, ale v skutočnosti opustili jeho nariadenie (**Iz 58:1.2**). Poslanie verných voči tým, ktorí veria len formálne, vyjadruje slovami: „Čo bolo od vekov v troskách, vybudujú tí, ktorí z teba vzídu, opäť postavíš, čo založili minulé pokolenia. Nazvú ťa tým, ktorý zamuruje trhliny a obnovuje chodníky k sídlam. Ak v deň odpočinku upustíš od svojich pochôdzok, od presadzovania svojich záľub v môj svätý deň, ak nazveš deň odpočinku rozkošným, svätý deň Hospodinov preslávnym, ak ho budeš oslavovať tak, že sa vzdáš svojich ciest, že prestaneš hovieť svojim záľubám a nepovedieš plané reči, tu nájdeš rozkoš v Hospodinovi.“ (**Iz 58:12-14**)

Poslanie duchovného Izraela je obdobou poslania starého Izraela. Boží zákon bol porušený, keď moc malého rohu zmenila **sobotu**. Práve tak ako mala byť v Izraeli obnovená pošliapaná sobota, tak aj v modernej dobe má byť Bohom ustanovená sobota obnovená a trhliny v múre Božieho zákona zamurované.

Táto práca obnovy a vyvýšenia zákona sa deje zvestovaním posolstva zo **Zjavenia 14:6-12** v súvislosti s večným evanjeliom. A práve zvestovanie tohto posolstva je poslaním Božej cirkvi v čase pred druhým príchodom. Toto posolstvo má prebudiť svet a každého človeka vyzvať, aby sa pripravil na súd.

Formulácia výzvy na klaňanie sa Stvoriteľovi, ktorý „učinil nebo, zem, more i pramene vôd“ (**Zj 14:7**), je priamym odkazom na 4. prikázanie Božieho večného zákona. To, že sa

objavuje v tomto záverečnom varovaní, potvrdzuje Boží zvláštny záujem o to, aby pred druhým príchodom bolo obnovené zachovávanie zabudnutej **soboty**.

Hlásanie tohto posolstva urýchli konflikt, ktorý zahrne celý svet. **Hlavnou spornou otázkou bude poslušnosť Božieho zákona a zachovávanie soboty.** Tvárou v tvár tomuto sporu sa bude musieť každý rozhodnúť, či bude zachovávať prikázania Božie alebo nariadenia ľudské. Toto posolstvo vzbudí ľud, ktorý bude zachovávať Božie prikázania a bude mať vieru Ježišovu. Ľudia, ktorí ho odmietnu, nakoniec prijmú ciach šelmy (Zj 14:9.12).

Aby mohol Boží ľud úspešne splniť toto poslanie – vyvýšiť Boží zákon – a dodržiavať jeho zanedbávanú **sobotu**, bude musieť dať dôsledný a láskou naplnený príklad zachovávania **soboty**.

**Rímskym 11:13** Lebo hovorím vám pohanom: Nakoľko teda som ja apoštolom pohanov, vychvaľujem túto svoju službu,

**2 Tesalonickým 2:7** Lebo tajomstvo bezzákonnosti už pôsobí, len až by ten, kto teraz zdržuje, bol odstránený zo stredy.

**Zjavenie 13:1-10** **1** A videl som vystupovať z mora šelmu, ktorá mala sedem hláv a desať rohov a na svojich rohoch mala desať diadémov a na svojich hlavách mená rúhania. **2** A šelma, ktorú som videl, bola podobná pardovi, a jej nohy boli ako nohy medveda a jej ústa ako ústa lva. A drak jej dal svoju moc i svoj trón i veľkú právomoc. **3** A videl som jednu z jej hláv ako dofatú na smrť, ale jej smrteľná rana bola uzdravená. A divila sa tomu celá zem hľadiac za šelmou. **4** A klaňali sa drakovi, ktorý dal šelme takú moc, a klaňali sa i šelme a hovorili: Kto je podobný šelme, a kto môže bojovať s ňou?! **5** A boli jej dané ústa, ktoré hovorili veľké veci a rúhania, a bola jej daná moc, aby trvala štyridsaťdva mesiacov. **6** A otvorila svoje ústa rúhať sa proti Bohu, rúhať sa jeho menu a jeho stánu i tým, ktorí stánia na nebi. **7** A dalo sa jej, aby bojovala so svätými a premohla ich. A dala sa jej moc nad každým pokolením a nad každým ľudom i jazykom i národom. **8** A budú sa jej klaňať všetci, ktorí bývajú na zemi, ktorých mená nie sú napísané v knihe života Baránka, zabitého od založenia sveta. **9** Ak má niekto uši, nech počuje! **10** Ak vedie niekto do zajatia, pôjde do zajatia; ak zabije niekto mečom, musí byť zabitý mečom. Tu je trpezlivosť a viera svätých.

Daniel 7:25 A bude vravieť slová proti Najvyššiemu a unaví svätých Najvyšších a bude pomýšľať na to, že premení časy a zákon. A budú vydaní do jeho ruky až do času a čias a do polovice času.

**Daniel 7:11. 22. 26. 11** Vtedy som pozrel a hľadel som pre hlas veľkej reči, ktorú hovoril roh, a hľadel som, až bolo zviera zabité a jeho telo zahubené a dané, aby ho spálil oheň. **22** až prišiel Starodávny dňov, a daný bol súd svätým Najvyšších, a prišiel čas, a kráľovstvo prevzali svätí. **26** Ale potom zasadne súd, a odnímú jeho panstvo, aby ho vyplienili a zahubili až do konca.

**Daniel 12:1-3** **1** V tom čase povstane Michael, veľké knieža, ktorý stojí nad synmi tvojho ľudu, a bude čas súženia, akého nebolo odkedy len je národom až do toho času. A v tom čase bude vyslobodený tvoj ľud, každý, kto bude nájdený zapísaný v knihe. **2** A mnohí z tých, ktorí spia v zeme prachu, sa zobudia, a to jedni na večný život a druhí na potupu a na večný hnus. **3** Ale rozumní sa budú skvieť ako jas oblohy, a tí, ktorí privodia mnohých k spravodlivosti, ako hviezdy na večné veky.

**Izaiáš 56:8** Hovorí Pán Hospodin, ktorý zhromažďuje zahnaných Izraelových: Ešte zhromaždím k nemu, k jeho zhromaždeným.

**Izaiáš 56:1.2.6.7.** **1** Takto hovorí Hospodin: Ostríhajte súd a čiňte spravodlivosť, lebo je blízko moje spasenie, aby prišlo, a moja spravdivosť, aby sa zjavila! **2** Blahoslavený človek, ktorý to činí, a syn človeka, ktorý sa toho drží, ktorý ostríha sobotu, aby jej nepoškrvňoval, a ktorý ostríha svoju ruku, aby neučinila ničoho zlého! **6** A synov cudzinca, ktorí sa pripoja k Hospodinovi, aby mu svätoslúžili a milovali meno Hospodinovo súc mu za služobníkov, každého, kto bude ostríhať sobotu, aby jej nepoškrvňoval, a tých, ktorí sa budú držať mojej zmluvy, **7** tých všetkých dovediem na vrch svojej svätosti a obradujem ich v dome svojej modlitby; ich zápalné obeti a ich bitné obeti mi budú príjemné na mojom oltári, lebo môj dom sa bude volať domom modlitby u všetkých národov.



**Izaiáš 58:1-2** **1** Volaj celým hrdlom, nezadŕžaj; povýš svoj hlas ako trúba a oznám môjmu ľudu ich prestúpenie a domu Jakobovmu ich hriechy! **2** Síce ma hladajú deň ako deň a žiadostivi sú poznať moje cesty, ako národ, ktorý činí spravodlivosť a neopúšťa súdu svojho Boha. Dopytujú sa ma na súdy spravodlivosti, chcú byť v blízkosti Boha.

**Izaiáš 58:12-14** **12** A pošlím z teba vystavia miesta, pusté od veku, vyzdvihneš základy pokolenia a pokolenia, a budú ňa volať opraviteľom trhlín, napraviteľom ciest, aby sa mohlo bývať. **13** Ak odvrátiš svoju nohu od soboty, aby si nečinil toho, čo sa tebe ľúbi, v deň mojej svätosti; ale nazovieš sobotu rozkošou, svätú Hospodinovu ctenou, a keď ju budeš ctíť tak, že nebudeš konať svoje cesty a prevádzať to, čo sa tebe ľúbi, ani hovoriť daromné slovo, **14** vtedy budeš mať rozkoš v Hospodinovi, a dám ňa vozíť po vysokých miestach zeme a budem ňa kmiť dedičstvom Jakoba, tvojho otca, lebo ústa Hospodinove hovorili.

**Zjavenie 14:6-12** **6** A videl som iného anjela, letiaceho prostredkom neba, ktorý mal večné evanjelium, aby ho zvestoval tým, ktorí bývajú na zemi, a každému národu i pokoleniu i jazyku i ľudu **7** a hovoril veľkým hlasom: Bojte sa Boha, a dajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu, a klaňajte sa tomu, ktorý učinil nebo i zem i more i pramene vôd. **8** A iný, druhý anjel nasledoval a hovoril: Padol, padol Babylon, to veľké mesto, ktoré vínom hnevu svojho smilstva napájalo všetky národy. **9** A iný, tretí anjel nasledoval za nimi a hovoril veľkým hlasom: Jestli sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znamenie na svoje čelo alebo na svoju ruku, **10** bude aj on piť z vína hnevu Božieho, z nemiešaného, ktoré je naliate v poháre jeho hnevu, a bude sa mučiť v ohni a síre pred svätými anjeli a pred Baránkom, **11** a dym ich mučenia bude vystupovať na veku vekov. A nebudú mať odpočinku ani vodne ani v noci, tí, ktorí sa klaňajú šelme a jej obrazu, a jestli niekto prijme znamenie jej mena. **12** Tu je trpezlivosť svätých, tu tí, ktorí ostríhajú prikázania Božie a vieru Ježišovu.

**Zjavenie 14:9** A iný, tretí anjel nasledoval za nimi a hovoril veľkým hlasom: Jestli sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znamenie na svoje čelo alebo na svoju ruku, **12** Tu je trpezlivosť svätých, tu tí, ktorí ostríhajú prikázania Božie a vieru Ježišovu.

## Aplikácia:

- Daniel 7:25 píše o človeku neprávosti, ktorý sa bude snažiť zmeniť dobu a zákon – tým je zmena soboty na nedeľu a zmena štvrtého prikázania Božieho zákona
- strach, okázalosť a politika pápežského systému sú mocnými nástrojmi, aby bol človek podvedený, tak ako nás varuje Ježiš v 24 kapitole Matúšovho evanjelia
- koho budeme počúvať Boha alebo človeka, Božie alebo ľudské nariadenia?

## I. Sobota v dobe konca – naša súčasnosť

Z vyššie uvedeného sme poznali, že sobota je pamätníkom stvorenia, že jej dodržiavaním vyznávame, že naším Stvoriteľom a Spasiteľom je Boh – Ježiš Kristus. Že sobota je znamením medzi Bohom a Jeho ľuďmi, že sme kresťania, nasledovníci Ježiša Krista.

V knihe Zjavenia sa ale dočítame, že kto bude dodržiavať Božie zákony a prikázanie bude prenasledovaný, zabíjaný a perzekuovaný. Vzhľadom na to, že sa zákony v desatore nebude mať žiadny človek problém ich dodržiavať, okrem jedného – soboty ako siedmeho dňa odpočinku, stane sa, že v podstate sobota bude kľúčovým prvkom v dodržiavaní Božieho zákona a nariadenia. Sobota sa stane nástrojom na prenasledovanie Božieho ľudu – kresťanov, ktorí svätením soboty budú vyznávať, že ich Stvoriteľom, Panovníkom a Spasiteľom je Ježiš Kristus a nie nejaký človek (pápež, Mantrea alebo niekto iný) alebo satan (tak ako to vyznávajú priamo satanisti).

Príde čas, kedy tento deň bude skúškou, dnes to tak ešte nie je. / Nikto nebude odsúdený, kým nedostane svetlo a nespozná svoju povinnosť, ktorá vyplýva zo štvrtého Božieho prikázania. Avšak vo chvíli, keď bude vydaný výnos prikazujúci svätenie falošnej soboty a keď hlasné volanie tretieho anjela bude varovať ľud pred uctievaním šelmy a jej obrazu, vtedy bude úplne jasne stanovená deliaca hranica medzi omylom a pravdou. Vtedy tí, ktorí budú aj naďalej zotrvať v prestupovaní štvrtého prikázania, dostanú znamenie šelmy. /

Keď však bude zachovávanie nedele prikázané zákonom a svet bude oboznámený s tým, čo je to sobota – pravý deň odpočinku, potom bude každý, kto prestúpi Božie prikázania a bude počúvať príkazy vydané Rímom, uctievať pápežstvo viac ako Boha. Bude uctievať rímsku autoritu a moc, ktorá vynútila zachovávanie nedele nariadenej Rímom. Bude uctievať šelmu a jej sochu (obraz). Keď ľudia odmietnu ustanovenia – o ktorom Boh vyhlásil, že je znamením jeho moci – a budú namiesto neho uctievať to, čo Rím považuje za znamenie svojej zvrchovanosti (**Dal 7:25**), prijmú tým znak oddanosti šelme – „ciach šelmy“. Až bude táto otázka ľuďom jasne vyložená a až ľudia budú postavení pred voľbu medzi Božími prikázaniami a ľudskými príkazmi, vtedy tí, ktorí prijmú ľudskú autoritu, dostanú „ciach šelmy“ **Zj 14:9.12**.

**Daniel 7:25** A bude vravieť slová proti Najvyššiemu a unaví svätých Najvyšších a bude pomýšľať na to, že premení časy a zákon. A budú vydaní do jeho ruky až do času a čias a do polovice času.

**Zjavenie 14:9.12** 9 A iný, tretí anjel nasledoval za nimi a hovoril veľkým hlasom: Jestli sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znamenie na svoje čelo alebo na svoju ruku, 12 Tu je trpezlivosť svätých, tu tí, ktorí ostríhajú prikázania Božie a vieru Ježišovu.

## Aplikácia:

- sobota bude mať význam tak, ako je uvedené v predchádzajúcich aplikáciách
- hlásanie pravdy o sobote je súčasťou hlásania posolstva troch anjelov
- po vyhlásení nedelného zákona sa stane veľkým skúšobným kameňom vernosti Bohu
- tak sa stane sobota (spolu s ostatnými prikázaniami) znamením pre spasenie, kto nebude dodržiavať svätenie soboty a podľahne, dostane znamenie šelmy a nebude zachránený

## I. Význam soboty

**Sobota** má ďalekosiahly význam a je naplnená bohatým a hlbokým duchovným obsahom.

**1. Trvalý pamätník stvorenia.** Ako sme už videli, zásadný význam, ktorý Desatoro pripisuje **sobote**, spočíva v tom, že pripomína stvorenie sveta (**Ex 20:11.12**). Príkaz zachovávať siedmy deň – **sobotu**, je „neoddeliteľne spojený s činom stvorenia, pretože ustanovenia **soboty** a príkaz zachovávať ju je priamym dôsledkom stvorenia. A navyše,

celá ľudská rodina vďačí za svoju existenciu Božiemu aktu stvorenia, ktorý **sobota** pripomína; povinnosť podriaďiť sa sobotnému prikázaniu ako pamätníku Božej stvoriteľskej moci sa vzťahuje na celé ľudstvo.“<sup>15</sup> A. H. Strong nazýva **sobotu** „trvalým záväzkom, ako Bohom určený pamätník jeho stvoriteľskej činnosti“.<sup>16</sup>

Pre tých, ktorí sobotu zachovávajú ako pamätník stvorenia, je **sobota** výrazom vďačného uznania, „že Boh je ich Stvoriteľom a ich pravým Vládcom, že sú dielom jeho rúk a že sú poddaní jeho moci. Toto ustanovenie soboty má teda celkom zmysel spomienkový a je dané pre všetko ľudstvo. Nebolo v ňom nič predobrazné a platilo neobmedzene pre všetkých.“<sup>17</sup> Kým budeme uctievať Boha ako svojho Stvoriteľa, bude sobota znamením a pamätníkom stvorenia.

**2. Symbol vykúpenia.** Keď Boh vyslobodil Izraela z otroctva v Egypte, stala sa sobota, ktorá už bola pamätníkom stvorenia, tiež pamätníkom vyslobodenia (**Dt 5:15**). „Pán zamýšľal, aby **sobotný** odpočinok, pokiaľ je správne dodržiavaný, stále človeka oslobodzoval z 'otroctva Egypta', z otroctva, ktoré nie je obmedzené na nejakú krajinu alebo storočie, ale zahŕňa každú krajinu a každé obdobie dejín. Ľudia dneška potrebujú oslobodenie z otroctva nenásytnosti, ziskuchtivosti, od túžby po moci, zo sociálnej nespravodlivosti, hriechu a sebeckva.“<sup>18</sup>

**Sobotný** odpočinok vystupuje ako zvláštny symbol vykúpenia, pri pohľade na kríž. „Je to pamätník vyňatia z otroctva hriechu pod vedením Immanuela. Najväčšie bremeno, ktoré nesieme, je pocit viny z našej neposlušnosti. **Sobotný** odpočinok tým, že ukazuje na Kristov odpočinok v hrobe – na odpočinok víťazstva nad hriechom, ponúka kresťanom skutočnú príležitosť prijať a prežiť Kristovo odpustenie, pokoj a odpočinok.“

**3. Znamenie posvätenia.** **Sobota** je znamením Božej premieňajúcej moci, znamením svätosti či posvätenia. Hospodin povedal: „Ale **sobotu** mojich budete ostrihať. Lebo to je znamením medzi mnou a vami po vašich rodoch, aby bolo známe, že ja som Hospodin, ktorý vás posväcujem.“ (**Ex 31:13; Kral.; porov. Ez 20,20**) **Sobota** je preto aj znamením Boha, ktorý posväcuje. Tak, ako sú ľudia posväcovaní Kristovou krvou (**Žid 13:12**), je aj zachovávanie **soboty** znamením toho, že veriaci prijali na odpustenie hriechov Kristovu krv.

Práve tak ako Boh oddelil **sobotu** na svätý účel, oddelil aj svoj ľud na svätú úlohu – veriaci majú byť jeho zvláštnymi svedkami. Ich spoločenstvo s Bohom v tento deň vedie k svätosti; učia nespoliehať sa na vlastné možnosti, ale na Boha, ktorý ich posväcuje.

„Sila, ktorá stvorila všetky veci, je mocou, ktorá pretvára človeka na Boží obraz. Pre tých, ktorí svätia sobotu, je znamením posvätenia. Pravé posvätenie je súlad s Bohom, zjednotenie s jeho povahou. Človek ho prijíma, keď je poslušný tým princípom, ktoré sú výrazom jeho povahy. Sobota je teda znamením poslušnosti. Ten, kto zo srdca zachováva štvrté prikázanie, bude zachovávať celý zákon. Je posvätený touto poslušnosťou.“

**4. Znamenie vernosti.** Vernosť Adama a Evy bola podrobená skúške pri strome poznania dobrého a zlého, ktorý sa nachádzal uprostred záhrady Eden. Rovnako bude aj ľudská vernosť Bohu v dobe konca vyskúšaná na základe prikázaní o sobote, ktoré stojí uprostred Desatora.

Písmo ukazuje, že pred druhým príchodom sa celý svet rozdelí do dvoch skupín: na tých, ktorí sú verní a „zachovávajú Božie prikázania a vernosť Ježišovi“, a na tých, ktorí kľakajú „pred šelmou a jej sochou“ (**Zj 14:12.9**). V tejto dobe bude Božia pravda pred svetom vyvýšená a všetkým bude jasné, že verné zachovávanie siedmeho dňa, biblickej soboty, je dôkazom vernosti Stvoriteľovi.

**5. Čas pre spoločenstvo.** Boh stvoril zvieratá preto, aby boli spoločníkmi ľudí b. Pre spoločenstvo na vyššom stupni Boh stvoril muža a ženu, jedného pre druhého (**Gn 2:18-25**). Ale v sobote dal Boh ľudstvu dar, ktorý ponúka najvyššiu formu spoločenstva – spoločenstvo s ním. Ľudia neboli stvorení preto, aby sa iba priatellili so zvieratami, dokonca ani nie preto, aby mali spoločenstvo iba s druhými ľuďmi. Boli stvorení pre Boha.

Práve v sobotu môžeme obzvlášť prežívať Božiu prítomnosť medzi nami. Bez soboty by na svete bola iba námaha a pot bez konca. Každý deň by bol rovnaký, venovaný svetským záležitostiam. Príchod soboty však prináša nádej, radosť, zmysel a odvahu. Poskytuje čas pre spoločenstvo s Bohom pri bohoslužbe, modlitbe, piesni, štúdiu a uvažovaní o Božom slove i príležitosť zvestovania evanjelia druhým. Sobota je možnosťou, kedy môžeme prežiť Božiu prítomnosť.

**4. Znamenie vernosti.** Vernosť Adama a Evy bola podrobená skúške pri strome poznania dobrého a zlého, ktorý sa nachádzal uprostred záhrady Eden. Rovnako bude aj ľudská vernosť Bohu v dobe konca vyskúšaná na základe prikázaní o sobote, ktoré stojí uprostred Desatora.

Písmo ukazuje, že pred druhým príchodom sa celý svet rozdelí do dvoch skupín: na tých, ktorí sú verní a „zachovávajú Božie prikázania a vernosť Ježišovi“, a na tých, ktorí kľakajú „pred šelmou a jej sochou“ (**Zj 14:12.9**). V tejto dobe bude Božia pravda pred svetom vyvýšená a všetkým bude jasné, že verné zachovávanie siedmeho dňa, biblickej soboty, je dôkazom vernosti Stvoriteľovi.

**6. Čas pre spoločenstvo.** Boh stvoril zvieratá preto, aby boli spoločníkmi ľudí (**1 Moj 1,24.25**). Pre spoločenstvo na vyššom stupni Boh stvoril muža a ženu, jedného pre druhého (**Gn 2,18-25**). Ale v sobote dal Boh ľudstvu dar, ktorý ponúka najvyššiu formu spoločenstva – spoločenstvo s ním. Ľudia neboli stvorení preto, aby sa iba priatellili so zvieratami, dokonca ani nie preto, aby mali spoločenstvo iba s druhými ľuďmi. Boli stvorení pre Boha.

Práve v sobotu môžeme obzvlášť prežívať Božiu prítomnosť medzi nami. Bez soboty by na svete bola iba námaha a pot bez konca. Každý deň by bol rovnaký, venovaný svetským záležitostiam. Príchod soboty však prináša nádej, radosť, zmysel a odvahu. Poskytuje čas pre spoločenstvo s Bohom pri bohoslužbe, modlitbe, piesni, štúdiu a uvažovaní o Božom slove i príležitosť zvestovania evanjelia druhým. Sobota je možnosťou, kedy môžeme prežiť Božiu prítomnosť.

**7. Symbol spočinutia v Kristovi.** Sobota, ako pamätník Božieho vyslobodenia Izraelčanov z Egypta preto, aby dosiahli odpočinok v pozemskom Kenaane, odlišovala vykúpené tej doby od okolitých národov. Podobným spôsobom je sobota znamením vyslobodenia od hriechu pre Boží odpočinok a vykúpených oddeľuje od sveta.

Každý, kto vstúpil do Božieho odpočinutia, ku ktorému bol pozvaný, „oddýchne od svojho diela, tak ako Boh odpočinul od svojho“ (**Žid 4,10**). „Toto odpočinutie je

duchovným odpočinkom, odpočinutím od našich vlastných skutkov, obrátenia sa od hriechu. Do takého odpočinku Boh volá svoj ľud; symbolom tohto odpočinku je sobota aj Kanaan.“

Keď Boh dokončil svoje stvoriteľské dielo a odpočinul siedmeho dňa, poskytol Adamovi a Eve príležitosť oddýchnuť v sebe samom. Hoci prví ľudia zhrešili, pôvodný zámer ponúknuť tento odpočinok ľudstvu, sa nezmenil. Po páde do hriechu sobota stále pripomínala tento odpočinok. „Svätenie siedmeho dňa, soboty, svedčí nielen o viere v Boha ako Stvoriteľa všetkého, ale aj o viere v jeho moc premeniť život a uschopniť ľudí k vstupu do onoho večného 'odpočinku', ktorý Boh pôvodne zamýšľal dať obyvateľom tejto planéty.“

Boh zaslúbil duchovný odpočinok Izraelskému národu. Napriek tomu, že do neho nevstúpili, stále trvá Božie pozvanie: „Tak má Boží ľud pravý sobotný odpočinok ešte len pred sebou.“ (**Žid 4,9**) Všetci, ktorí túžia vstúpiť do tohto odpočinku, „musia najprv vierou vstúpiť do Božieho duchovného 'odpočinku', odpočinku duše od hriechu a od snahy zaistiť si spasenie vlastným úsilím“.

Nový zákon vyzýva kresťanov, aby neváhali a prežili odpočinok milosti a viery už teraz, pretože „dnes“ je vhodná príležitosť do neho vstúpiť (**Žid 4,7; 3,13**). Všetci, ktorí vstúpili do tohto odpočinku – spásnou milosťou prijatou na základe viery v Ježiša Krista, prestali usilovať o dosiahnutie spravodlivosti svojimi vlastnými skutkami. Týmto spôsobom sa stáva zachovávanie siedmeho dňa, soboty, symbolom toho, že veriaci vstúpili do odpočinku, o ktorom hovorí evanjelium.

**8. Znamenie Božej ochrany a požehnaní.** Znesväcovaním soboty prichádza Boží ľud o Božiu ochranu a požehnanie **Ezechiel 20:21** 21 Ale aj synovia sa mi vzopreli, neriadili sa mojimi nariadeniami, nedodržiavali moje poriadky, skrze ktoré má človek život, keď ich plní, a znesväcovali moje dni odpočinku. A povedal som, že na nich vylejem svoje rozhorčenie, a tak na púšti dovším svoj hnev proti nim.

## I. Zachovávanie soboty

Aby sme naplnili výzvu „pamätaj na deň odpočinku, že ti má byť svätý“ (**Ex 20,8**), musíme na sobotu myslieť počas týždňa a urobiť nevyhnutné prípravy, aby sme ju zachovávali podľa Božej vôle. Musíme dbať na to, aby sme počas týždňa nevyčerpali svoju silu natolko, že by sme neboli schopní zapojiť sa do bohoslužby v sobotu.

Pretože je sobota dňom zvláštneho spoločenstva s Bohom, v ktorom sme pozvaní radostne oslavovať jeho milostivé skutky stvorenia a vykúpenia, je dôležité, aby sme sa vyhli všetkému, čo by znižovalo jej svätú atmosféru. Biblia upresňuje, že by sme nemali konať žiadnu svetskú prácu (**Ex 20,10**), mali by sme sa vyhnúť akejkoľvek práci, ktorú si zarábame na živobytie i obchodným konaním (**Neh 13,15-22**). Boha je možné uctiť tým, že sa vzdáme „svojich ciest“, že prestaneme „hovieť svojim záľubám“ a nepodaríme „plané reči“ (**Iz 58,13**). Pokiaľ sa v tento deň budeme venovať vlastným záľubám, ak sa zapojíme do svetských záujmov, rozhovorov a myšlienok alebo budeme športovať, to všetko odvracia pozornosť od spoločenstva s naším Stvoriteľom a narúša posvätnosť soboty. Náš

záujem zachovávať sobotu by sa mal vzťahovať aj na tých, nad ktorými máme určitú právomoc – na naše deti, na tých, ktorí pre nás pracujú, a dokonca aj na našich hostí a zvieratá (**Ex 20,10**), aby sa aj oni mohli radovať z požehnaní, ktoré sobota prináša.

Sobota začína západom slnka v piatok večer a končí západom slnka v sobotu večer (**Gn 1,5; porov. Mk 1,32**). Písmo nazýva deň pred sobotou (piatok) dňom prípravy (**Mk 15,42**) – dňom prípravy na sobotu, aby nič nenarušilo jej posvätnosť. V tento deň treba pripraviť aj jedlo na sobotu, aby počas posvätných hodín mohli od svojej práce oddýchnuť aj tí, ktorí ho pripravujú (**Ex 16,23; Nu 11,8**).

Keď sa blížia posvätné chvíle soboty, je dobré, keď sa členovia rodiny alebo skupina veriacich zídu tesne pred západom slnka k spevu, modlitbám a čítaniu Božieho slova, aby tak pozvali Kristovho Ducha medzi seba ako vítaného hosťa. Podobne by mali zakončiť sobotný deň tým, že sa ku koncu soboty zídu k bohoslužbe a budú prosiť o Božiu prítomnosť a vedenie pre nasledujúci týždeň.

Pán vyzýva veriacich, aby zo soboty urobili deň rozkošný (**Iz 58,13**). Ako sa to dá dosiahnuť? Keď nasledujú príklad Krista, Pána soboty, môžu vždy dúfať, že prežijú skutočnú radosť a uspokojenie, ktoré pre nich Boh v tento deň pripravil.

Kristus sa pravidelne zúčastňoval sobotných zhromaždení, zapojil sa do programu bohoslužieb a zvestoval Božie posolstvo (**Mk 1,21; 3,1-4; Lk 4,16-27; 13,10**). Kristus však okrem bohoslužby v sobotu robil oveľa viac – stretával sa s ľuďmi (**Mk 1,29-31; Lk 14,1**), trávil čas v prírode (**Mk 2,23**) a konal skutky milosrdenstva. Keď to bolo možné, uzdravoval chorých a postihnutých (**Mk 1,21-31; 3,1-5; Lk 13,10-17; 14,2-4; Ján 5,1-15; 9,1-14**).

Keď bol Ježiš kritizovaný za to, že zmierňoval ľudské utrpenie, odpovedal: „Je dovolené v sobotu robiť dobre.“ (**Mt 12,12**) Tým, že v sobotu uzdravoval, ju ani neporušil ani nezrušil. Napriek tomu odstraňoval ťaživé nariadenia, ktoré prekrúcali význam soboty ako Božieho nástroja duchovného osvieženia a radosti. Božím zámerom bolo, aby sobota slúžila na duchovné obohatenie ľudstva. Činnosť, ktorá obohacuje spoločenstvo s Bohom v sobotu, je správna, ale to, čo odvádza pozornosť od jej zmyslu, je nevhodné.

Pán soboty pozýva všetkých ľudí, aby sa riadili jeho príkladom. Pre tých, ktorí prijímajú jeho výzvu, bude sobota radosťou a duchovným sviatkom – predzvesťou neba. Objaví, že „sobotu Boh určil preto, aby zabránil strate duchovnej odvahy. Siedmy deň každého týždňa povzbudzuje naše svedomie a uisťuje nás, že napriek nášmu nedokonalému charakteru môžeme byť dokonalí v Kristovi. Jeho víťazstvo na Golgote je naším zmierením. Vstupujeme do jeho odpočinku.“

### **Aplikácia – princípy svätenia soboty:**

- všetko čo môže byť urobené v iný deň nech je urobené („nenáboženské“ návštevy priateľov, uvariť jedlo a upratať v piatok...)
- čo je na záchranu života je možné robiť v sobotu (nakrímiť a napojiť zvieratá, zaliť prísadu v parenisku, uzdravovať chorých...)
- nevenovať sa svojim záľubám (hrať športové hry, ísť do kina, na koncerty – je to okrem iného ich práca v sobotu)



- sobota je tiež dňom odpočinku
- nepracovať a ani nenechávať pracovať iných vo svojom dome (nenakupovať, neupratovať, neopravovať, pokiaľ to nie je havária...
- svätenie soboty je ako ísť na návštevu k svojim rodičom, ktorí na Teba čakajú v určitý čas a chcú byť s Tebou, majú veľa práce, ale v ten jediný deň chcú byť s Tebou, ako odpovieš? Pôjdeš za kamarátmi, do kina, na futbal? Asi nie. A tak aj náš Otec na nás čaká každú sobotu. Je na nás ako na Jeho lásku odpovieme
- sobota je stretnutie s naším Otcom – Stvoriteľom a Spasiteľom a s našimi blíznymi v spoločenstve

## **Sobotné zapečatenie Zj 7,2 (Ls 116)**

Zjavenie 7:2-3 2 A hľa, iný anjel vystupoval od východu slnka; v ruke držal pečatidlo živého Boha a mocným hlasom volal na tých štyroch anjelov, ktorým bolo dané škodiť zemi i moru: 3 "Neškodte krajinu, mori ani stromoví, kým neoznačíme služobníkov nášho Boha na ich čelách!"

Ellen White mala videnie a popísala svetlo o sobote, ktoré bolo zapečatené pravdou.

Povstalo slnko od východu. Povstalo tam slabé v dialke, avšak svetlo za svetlom na ne žiarilo, až bola pravda o sobote jasná, závažná a mocná. Keď slnko vyjde, sú jeho lúče chladné, keď však stúpa, žiaria jeho lúče silnejšie a hrejú. Tak sa zväčšovala sila svetla pravdy o sobote, až boli jej lúče silné, posväcujúce dušu, avšak na rozdiel od slnka, ona nezapadne. Svetlo o sobote bude mocnejšie, až budú svätí nesmrteľní, bude stúpať vyššie a vyššie, až vzíde nesmrteľnosť."

Potom mi boli ukázaní mnohí, ktorí žalostne plakali. Na ich odeve bolo veľkými písmenami napísané: "Zvážený si na váhe a ukázalo sa, že si ľahký." Pýtala som sa, kto sú títo ľudia. Anjel mi povedal: "To sú tí, ktorí kedysi zachovávali sobotu, ale potom sa jej zase vzdali." Počula som, ako hlasno volali: "Verili sme, že prídeš a horlivo sme o tom učili." Avšak zatiaľ čo tak hovorili, ich oči utkveli na ich odevoch, a keď videli toto písmo, začali hlasno nariekať. Videla som, ako pili z hlbokej vody a potom ju znečisťovali svojimi nohami – pošliapavali sobotu, a preto sa po zvážení na váhe ukázalo, že sú ľahkí.

**Ešte donedávna bola sobota vo všetkých európskych kalendároch ako siedmy deň v týždni**



# ČERVENEC

Děj sv. / Dny sv. / 1945	Kalendář		Slunce		Měsíc		
	katolický	evangelický a historický	vých. h. m.	záp. h. m.	běh v. zn.	vých. h. m.	
1 S.	Nejdr. Kr. P.	Gottf. Wilh. Leibnitz * 1646	3 54	20 13		22 15	
2 S.	Navšt. P. M.	Christ. Wil. v. Gluck * 1714	3 55	20 12		22 47	
3 P.	Lva II. p. †	Jean Jac. Rousseau † 1778	3 55	20 12		23 15	
4 S.	Prokopa	Jan Nowopacký † 1908	3 56	20 12		23 40	
D. Šestá neděle po sv. Duchu. Ježíš nasýtlil 4000 lidí. Marek 8, 1-9.							
5 N.	Cyrila a Met. ☩	Cyrl a Method	3 57	20 12		—	
6 P.	Isaiáše	Mistr Jan Hus upálen 1415	3 58	20 11		0 5	
7 Ú.	Vilibalda	Příměří v Ulmu 1620	3 58	20 10		0 31	
8 S.	Kiliána	Graf Zeppelin * 1838	3 59	20 10		0 58	
9 Č.	Brikci	Majestát Rudolfov 1609	4 0	20 9		1 28	
10 P.	7 bratří †	Joh. Kalvin * 1509	4 1	20 8		2 0	
11 S.	Pia I. pap.	Erosm. v. Rotterdam † 1536	4 2	20 8		2 39	
D. Sedmá neděle po sv. Duchu. O falešných prorocích. Matouš 7, 15-21.							
12 N.	Narození státního presidenta Dra Háchy		4 3	20 7		3 23	
13 P.	Markéty ●	Peter Parler † 1397	4 4	20 6		4 12	
14 Ú.	Bonaventury	Alfred Krupp † 1887	4 5	20 5		5 7	
15 S.	Jindřicha	Císař Rudolf I. † 1291	4 6	20 5		6 6	
16 Č.	Marie K.	Tomáš ze Štítného † 1400	4 7	20 4		7 8	
17 P.	Alše †	Quido Mánes * 1828	4 8	20 3		8 12	
18 S.	Kamila z L.	Balthasar Neumann † 1753	4 10	20 2		9 19	
D. Osmá neděle po sv. Duchu. O nespravedlivém vládoči. Lukáš 16, 1-9.							
19 N.	Vinc. z P.	Královna Luisa † 1810	4 11	20 1		10 27	
20 P.	Eliáše pr.	Zrušení řádu Jesuit. 1773	4 12	20 0		11 37	
21 Ú.	Daniela pr. ☩	J. V. Myslbek * 1848	4 13	19 58		12 49	
22 S.	Maří Magd.	Gregor Mendel * 1822	4 14	19 57		14 2	
23 Č.	Apolináře	Karel hr. Chotek * 1783	4 15	19 56		15 16	
24 P.	Kristiny †	Thomas v. Kempen † 1478	4 16	19 55		16 29	
25 S.	Jakuba ap.	Ferdinand I. † 1564	4 17	19 54		17 36	
D. Devátá neděle po sv. Duchu. Ježíš pláče nad Jerusalemem. Lukáš 19, 41-47.							
26 N.	Anny	Začátek světové války 1914	4 18	19 52		18 37	
27 P.	Pantaleona ☩	B. Krabice z Veitmile † 1375	4 20	19 51		19 27	
28 Ú.	Inocence	Joh. Sebastian Bach † 1750	4 21	19 50		20 9	
29 S.	Marty p.	Ad. Hitler v. d. NSDAP. 1921	4 22	19 48		20 45	
30 Č.	Abdona a S.	Otto v. Bismarck † 1898	4 24	19 47		21 15	
31 P.	Ignáce z L. †	Franz Liszt † 1886	4 25	19 45		21 43	